DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/66/EÜ,

13. juuli 2009,

põllu- või metsamajanduslike ratastraktorite roolisüsteemi kohta

(kodifitseeritud versioon)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust [1],

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras [2]

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 20. mai 1975. aasta direktiivi 75/321/EMÜ (põllu- või metsamajanduslike ratastraktorite roolisüsteemi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) [3] on korduvalt oluliselt muudetud [4]. Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks kõnealune direktiiv kodifitseerida.

(2) Direktiiv 75/321/EMÜ on üks mitmest üksikdirektiivist, mis kuuluvad EÜ tüübikinnituste süsteemi, mis kehtestati nõukogu 4. märtsi 1974. aasta direktiiviga 74/150/EMÜ (põllu- ja metsamajanduslike ratastraktorite tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta), mis omakorda asendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiiviga 2003/37/EÜ (põllu- või metsamajanduslike traktorite, nende haagiste ja pukseeritavate vahetatavate masinate, ja nende masinate jaoks mõeldud süsteemide, nende osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse andmise kohta), [5] ja millega sätestatakse põllu- või metsamajanduslike ratastraktorite roolisüsteemi projekteerimise ja ehituse tehnilised näitajad. Need tehnilised näitajad on seotud liikmesriikide õigusaktide lähendamisega direktiivis 2003/37/EÜ sätestatud EÜ tüübikinnituse menetlusele, mida tuleb kohaldada igat tüüpi traktoritele. Sellest tulenevalt kohaldatakse käesoleva direktiivi suhtes põllu- või metsamajanduslike traktorite, nende haagiste ja pukseeritavate vahetatavate masinate kohta direktiivi 2003/37/EÜ sätteid, mis kehtivad sõiduki süsteemide, osade ja eraldi seadmestike puhul.

(3) Käesolev direktiiv ei peaks mõjutama liikmesriikide kohustusi, mis on seotud II lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. „Põllumajandus- või metsatraktor” on rataste või roomikutega varustatud mis tahes mootorsõiduk, millel on vähemalt kaks telge ja mille tähtsaim omadus on veojõud ning mis on mõeldud teatavate põllu- või metsamajanduses kasutatavate tööriistade, masinate või haagiste tõmbamiseks, lükkamiseks, vedamiseks või käitamiseks. See võib olla kohandatud koorma või reisijate veoks.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse üksnes selliste lõikes 1 määratletud traktorite suhtes, mis on varustatud õhkrehvidega ja mille maksimaalne valmistajakiirus on 6–40 km/h.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid ei tohi keelduda EÜ tüübikinnituse või direktiivi 2003/37/EÜ artikli 2 punktis u sätestatud dokumendi ega siseriikliku tüübikinnituse andmisest traktoritüübile roolisüsteemiga seotud põhjustel, kui see vastab I lisas sätestatud nõuetele.

2. Liikmesriigid ei tohi väljastada direktiivi 2003/37/EÜ artikli 2 punktis u nimetatud dokumenti traktoritüübile, mis ei vasta käesoleva direktiivi nõuetele.

---

[1] ELT C 161, 13.7.2007, lk 38.
[2] Euroopa Parlamendi 19. juuni 2007. aasta arvamus (ELT C 146 E, 12.6.2008, lk 73) ja nõukogu 22. juuni 2009. aasta otsus.
[3] EÜT L 147, 9.6.1975, lk 24.
[4] Vt II lisa A osa.
[5] ELT L 171, 9.7.2003, lk 1.

Liikmesriigid võivad keelduda siseriikliku tüübikinnituse andmisest traktoritüübile, mis ei vasta käesoleva direktiivi nõuetele.

Artikkel 3

Liikmesriigid ei tohi keelduda traktorite registreerimisest ega keelata traktorite müüki, esimest kasutuselevõttu või kasutamist roolisüsteemiga seotud põhjustel, kui see vastab I lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 4

Muudatused, mis on vajalikud I lisas esitatud nõuete kohandamiseks tehnika arenguga, võetakse vastu vastavalt direktiivi 2003/37/EÜ artikli 20 lõikes 3 osutatud menetlusele.

Artikkel 5

Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 6

Direktiiv 75/321/EMÜ, mida on muudetud II lisa A osas loetletud direktiividega, tunnistatakse kehtetuks; see ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud II lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt III lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 7

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas.*

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2010.

Artikkel 8

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 13. juuli 2009

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
H.-G. PÖTTERING	E. ERLANDSSON

I LISA

1. MÕISTED

1.1. **Roolisüsteem**

„Roolisüsteem" – kõik seadmed, mille ülesanne on traktori liikumissuuna muutmine.

Roolisüsteemi hulka võivad kuuluda:

— rool;

— roolimehhanism;

— juhtrattad;

— vajaduse korral spetsiaalseadmestik lisavõimsuse või sõltumatu võimsuse saavutamiseks.

1.1.1. *Rool*

„Rool" – roolisüsteemi osa, mida juht traktori liikumissuuna muutmiseks keerab.

1.1.2. *Roolimehhanism*

„Roolimehhanism" – kõik detailid rooli ja juhtrataste vahel, välja arvatud punktis 1.1.4 määratletud spetsiaalseadmestik. Roolimehhanism võib olla nii mehhaaniline, hüdrauliline, pneumaatiline, elektriline kui ka nende mis tahes kombinatsioon.

1.1.3. *Juhtrattad*

„Juhtrattad" on

— rattad, mille suunangut traktori suhtes on võimalik otseselt või kaudselt muuta, et muutuks traktori liikumissuund;

— raamjuhtimisega traktorite kõik rattad;

— sama telje rattad, mille kiirust võib traktori sõidusuuna muutmiseks muuta.

Vabalt pöörduvad järelveerevad rattad ei ole juhtrattad.

1.1.4. *Spetsiaalseadmestik*

„Spetsiaalseadmestik" – roolisüsteemi osa, mille abil saavutatakse lisavõimsus või sõltumatu võimsus. Lisavõimsust või sõltumatut võimsust võib saavutada mis tahes mehhaanilise, hüdraulilise, pneumaatilise või elektrilise süsteemi abil või nende süsteemide mis tahes kombinatsiooniga (nt õlipumba, õhupumba, aku vms abil).

1.2. **Roolisüsteemi erinevad tüübid**

1.2.1. Sõltuvalt jõuallikast, mille kasutamine on vajalik juhtrataste keeramiseks, jagatakse roolisüsteem järgmisteks tüüpideks:

1.2.1.1. „*Võimendita roolisüsteem*", mille roolimisvõimsus tuleneb üksnes juhi lihasjõust;

1.2.1.2. „*Abiseadmestikuga roolisüsteem*", mille roolimisvõimsus tuleneb nii juhi lihasjõust kui ka punktis 1.1.4 nimetatud spetsiaalseadmestikust.

Roolisüsteemi, mille korral roolimisvõimsus tuleneb reeglina ainult punktis 1.1.4 määratletud spetsiaalseadmestikust, kuid mis spetsiaalseadmestiku rikke korral võimaldab juhil roolimiseks lihasjõudu kasutada, käsitatakse abiseadmestikuga roolisüsteemina;

1.2.1.3. „*Võimendiga roolisüsteem*", mille roolimisvõimsus tuleneb ainult punktis 1.1.4 nimetatud spetsiaalseadmestikust.

1.3. **Roolimisjõud**

„Roolimisjõud" – jõud, mida juht peab traktori juhtimiseks rooli suhtes rakendama.

2. NÕUDED KONSTRUKTSIOONILE, KOOSTAMISELE JA KONTROLLIMISELE

2.1. **Üldnõuded**

2.1.1. Roolisüsteem peab tagama traktori kerge ja ohutu käsitsemise ning peab vastama punktis 2.2 sätestatud spetsiifilistele nõuetele.

2.2. **Erinõuded**

2.2.1. *Rool*

2.2.1.1. Rooli peab olema lihtne kasutada ning kinni hoida; see peab olema ehitatud viisil, mis võimaldaks järkjärgulist keeramist. Rooli liikumissuund peab vastama traktori liikumissuuna soovitud muutumissuunale.

2.2.1.2. Roolimisjõud, mis on vajalik otseliikumisasendist 12meetrise pöörderaadiusega pöörde tegemiseks, ei tohi ületada 25 daN. Abiseadmestikuga roolisüsteemi korral, mis pole ühenduses muude seadmetega, ei tohi lisaenergiaallika rikke korral vaja minev roolimisjõud ületada 60 daN.

2.2.1.3. Et kontrollida vastavust punktis 2.2.1.2 esitatud nõuetele, peab traktor sooritama liikumiskiirusega 10 km/h otseliikumisasendist spiraalse liikumise hea rehvinakkumisega kuival tasasel pinnal. Roolile rakendatav roolimisjõud tuleb üles märkida ajani, mil rool jõuab asendisse, mis vastab traktori sisenemisele 12meetrise pöörderaadiusega ringi. Manöövri kestus (aeg rooli keeramise alustamise hetkest kuni mõõtmiste teostamise asendisse jõudmiseni) ei tohi ületada 5 sekundit normaalsetes tingimustes ja 8 sekundit spetsiaalseadmestiku rikke korral. Üks manööver tuleb sooritada vasakule ja teine paremale poole.

Katse ajal peab traktor olema koormatud tehniliselt lubatud täismassini, rehvide rõhk ning kaalu jaotumine telgede vahel peab vastama tootja ettekirjutustele.

2.2.2. *Roolimehhanism*

2.2.2.1. Roolisüsteem võib olla ilma elektrilise või täielikult pneumaatilise roolimehhanismita.

2.2.2.2. Roolimehhanism peab olema ehitatud nii, et see vastaks kõikidele kasutusnõuetele. Sellele peab hoolduseks ja ülevaatuseks kergesti ligi pääsema.

2.2.2.3. Kui roolimehhanism ei ole täielikult hüdrauliline, peab olema võimalik traktorit juhtida ka roolimehhanismi hüdrauliliste või pneumaatiliste komponentide rikke korral.

2.2.2.4. Täishüdrauliline roolimehhanism ja punktis 1.1.4 määratletud spetsiaalseadmestik peavad vastama järgmistele nõuetele:

2.2.2.4.1. Ülerõhu eest peab tervet kontuuri või osa kontuurist kaitsma üks või mitu rõhupiiramisseadist;

2.2.2.4.2. Rõhupiiramisseadised peavad olema seatud nii, et rõhk ei ületaks väärtust T, mis võrdub tootja määratud maksimaalse töörõhuga;

2.2.2.4.3. Torustiku omadused ning mõõtmed peavad olema sellised, et torud peaksid vastu rõhu T (mida võimaldavad rõhupiiramisseadised) neljakordsele väärtusele, torud peavad olema oma asukohas kaitstud, nii et löögi või kokkupuutumise tõttu tekkivate kahjustuste oht on viidud miinimumini ja hõõrdumistel tekkivate kahjustuste ohtu saaks pidada kaduvväikseks.

2.2.3. *Juhtrattad*

2.2.3.1. Kõik rattad võivad olla juhtrattad.

2.2.4. *Spetsiaalseadmestik*

2.2.4.1. Punktis 1.1.4 määratletud spetsiaalseadmestik, mida kasutatakse punktides 1.2.1.2 ja 1.2.1.3 määratletud roolisüsteemitüüpides, on lubatud järgmistel tingimustel.

2.2.4.1.1. Kui traktor on varustatud punktis 1.2.1.2 määratletud abiseadmestikuga, peab olema võimalik traktorit juhtida ka spetsiaalseadmestiku rikke korral, nagu on nimetatud punktis 2.2.1.2. Kui abiseadmestikuga roolisüsteemil ei ole eraldi energiaallikat, tuleb sellele paigaldada energiareservuaar. Energiareservuaari võib asendada iseseisva seadmega, mis teiste ühise energiaallikaga ühendatud süsteemidega võrreldes eelisjärjekorras toodab energiat roolisüsteemile. Ilma et see piiraks nõukogu 6. aprilli 1976. aasta direktiivi 76/432/EMÜ (põllu- või metsamajanduslike ratastraktorite piduriseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) [1] pidurisüsteemi puudutavate sätete kohaldamist, ei tohi roolisüsteemi rakendamiseks vajaminev jõud juhul, kui hüdraulilise roolisüsteemi ja hüdraulilise pidurisüsteemi vahel on hüdrauliline ühendus ning mõlemad saavad energiat ühest ja samast allikast, ületada ühe süsteemi rikke korral 40 daN. Kui energiaallikaks on suruõhk, peab õhureservuaar olema tagasilöögiklapiga kaitstud.

Kui roolimisvõimsus tuleneb tavaliselt ainult punktis 1.1.4 määratletud spetsiaalseadmestikust, peab abiseadmestikuga roolisüsteemile olema paigaldatud seadis, mis spetsiaalseadmestiku rikke korral edastaks visuaalse või helilise hoiatussignaali, kui roolimisjõud ületab 25 daN.

2.2.4.1.2. Kui traktorile on paigaldatud punktis 1.2.1.3. määratletud võimendiga roolisüsteem, mis töötab täielikult hüdraulilise roolimehhanismina, peab olema võimalik spetsiaalseadmestiku või mootori rikke korral sooritada punktis 2.2.1.3 kirjeldatud manöövreid spetsiaalse abiseadme abil. Spetsiaalseks abiseadmeks võib olla suruõhu- või gaasireservuaar. Õlipumpa või kompressorit võib kasutada spetsiaalse abiseadmena, kui seda seadet käitatakse traktori rataste pöörlemisest ning seda ei ole võimalik ratastest lahti ühendada. Spetsiaalseadmestiku rikke korral peab rikkest teatama visuaalne või heliline hoiatussignaal.

2.2.4.1.2.1. Kui abiseade on pneumaatiline, peab sellele olema paigaldatud suruõhureservuaar ning see peab olema kaitstud tagasilöögiklapiga. Suruõhureservuaari maht tuleb määrata arvestusega, et oleks võimalik teha vähemalt seitse täispööret (piirasendist piirasendini), enne kui reservuaari rõhk langeb töörõhu poole väärtuseni. Katse teostamisel ei tohi juhtrattad maapinda puutuda.

[1] EÜT L 122, 8.5.1976, lk 1.

II LISA

A OSA

Kehtetuks tunnistatud direktiiv koos muudatustega

(osutatud artiklis 6)

Nõukogu direktiiv 75/321/EMÜ (EÜT L 147, 9.6.1975, lk 24)	
Nõukogu direktiiv 82/890/EMÜ (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 45)	Ainult artikli 1 lõike 1 see osa, mis viitab direktiivile 75/321/EMÜ
Komisjoni direktiiv 88/411/EMÜ (EÜT L 200, 26.7.1988, lk 30)	
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/54/EÜ (EÜT L 277, 10.10.1997, lk 24)	Ainult artikli 1 esimese taande see osa, mis viitab direktiivile 75/321/EMÜ
Komisjoni direktiiv 98/39/EÜ (EÜT L 170, 16.6.1998, lk 15)	

B OSA

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevad

(osutatud artiklis 6)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtpäev	Kohaldamise tähtpäev
75/321/EMÜ	22. november 1976	—
82/890/EMÜ	22. juuni 1984	—
88/411/EMÜ	30. september 1988 ([1])	—
97/54/EÜ	22. september 1998	23. september 1998
98/39/EÜ	30. aprill 1999 ([2])	—

([1]) Vastavalt direktiivi 88/411/EMÜ artiklile 2:
„1. Alates 1. oktoobrist 1988 ei tohi ükski liikmesriik
— keelduda traktoritüübile EMÜ tüübikinnituse andmisest, direktiivi 74/150/EMÜ artikli 10 lõike 1 viimases taandes nimetatud dokumendi väljastamisest, siseriikliku tüübikinnituse andmisest ega
— keelata traktorite kasutuselevõttu
kui nimetatud traktori või traktorite tüübi roolisüsteem vastab käesoleva direktiivi sätetele.
2. Alates 1. oktoobrist 1989 liikmesriigid
— ei tohi enam väljastada direktiivi 74/150/EMÜ artikli 10 lõike 1 viimases taandes nimetatud dokumenti traktoritüübile, mille roolisüsteem ei vasta käesoleva direktiivi sätetele;
— võivad keelduda siseriikliku tüübikinnituse andmisest traktoritüübile, mille roolisüsteem ei vasta käesoleva direktiivi sätetele."

([2]) Vastavalt direktiivi 98/39/EÜ artiklile 2:
„1. Alates 1. maist 1999 ei tohi ükski liikmesriik
— keelduda traktoritüübile EMÜ tüübikinnituse andmisest, direktiivi 74/150/EMÜ artikli 10 lõike 1 kolmandas taandes nimetatud dokumendi väljastamisest, siseriikliku tüübikinnituse andmisest ega
— keelata traktorite kasutuselevõttu
kui need vastavad käesoleva direktiiviga muudetud direktiivi 75/321/EMÜ nõuetele.
2. Alates 1. oktoobrist 1999 liikmesriigid
— ei tohi enam väljastada direktiivi 74/150/EMÜ artikli 10 lõike 1 kolmandas taandes nimetatud dokumenti traktoritüübile, mis ei vasta käesoleva direktiiviga muudetud direktiivi 75/321/EMÜ nõuetele;
— võivad keelduda siseriikliku tüübikinnituse andmisest traktoritüübile, mis ei vasta käesoleva direktiiviga muudetud direktiivi 75/321/EMÜ nõuetele."

III LISA

Vastavustabel

Direktiiv 75/321/EMÜ	Direktiiv 98/39/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1		Artikkel 1
	Artikkel 2	Artikkel 2
Artiklid 3 ja 4		Artiklid 3 ja 4
Artikli 5 lõige 1		—
Artikli 5 lõige 2		Artikkel 5
—		Artikkel 6
—		Artikkel 7
Artikkel 6		Artikkel 8
Lisa		I lisa
—		II lisa
—		III lisa